

Број: 03-02-1909/2024
Сарајево, 13.12.2024. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Драган Миоковић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чл. 178. и 179. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и са чл. 171. и 172. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и усвајања, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И НАСИЉА ПРЕМА ЖЕНАМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 44. сједници, одржаној 11.12.2024. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

Прилог:

- Приједлог закона на српском језику,
- Образац Б Таблица о усклађености за више прописа,
- Образац број 1а,
- Образац број 2 и
- Образац ИФП-ДА.

Цо: Федерално министарство правде
госп Ведран Шкобић, министар

W: predmet

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

„ЕИ“

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И НАСИЉА ПРЕМА ЖЕНАМА
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, децембар 2024. године

ЗАКОН
О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И НАСИЉА ПРЕМА ЖЕНАМА
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет Закона)

Овим законом уређује се заштита од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), лица која се у смислу овог закона сматрају члановима породице, круг заштићених лица, субјекти заштите, специјализоване услуге подршке, поступак заштите жртава насиља у породици и насиља према женама и мјере за заштиту од насиља у породици и насиља према женама, помоћ жртвама, те мјере за спречавање насиља од лица која су учиниле насиље, улога удружења и фондација у систему заштите жртава насиља у породици и насиља према женама, те сарадња свих субјеката који су у функцији заштите од насиља у породици и насиља према женама, прикупљање података о примјени овог закона и оснивање Комисије за праћење примјене Закона, те друга питања од значаја за заштиту од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији.

Члан 2.
(Усклађеност с правном стечевином Европске уније)

Овим законом се у законодавство Федерације дјелимично преузима Директива (ЕУ) 2024/1385 Европског парламента и Вијећа од 14. маја 2024. године о сузбијању насиља према женама и насиља у породици (СЛ Л2024/1385).

Члан 3.
(Циљ закона)

Циљ овог закона је заштита жртава насиља у породици и насиља према женама (у даљем тексту: насиља), те сузбијање и превенција овог насиља којим се крше људска права и слободе која су загарантована уставима, законима, Конвенцијом Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици и прихваћеним међународним уговорима.

Члан 4.
(Јавни интерес)

Заштита од насиља је од јавног интереса за Федерацију, кантоне, градове и општине у Федерацији.

Члан 5.
(Општи принципи пружања заштите од насиља)

(1) Заштита од насиља уређена овим законом и другим законима и прописима, примјењује се у складу са међународним уговорима и стандардима које је прихватила Босна и Херцеговина који уређују заштиту од насиља, а примјењиваће се у свим случајевима ради обезбјеђења најдјелотворније заштите права жртве насиља без дискриминације по било којем основу, као што су пол, род, раса, боја коже, језик, вјерско увјерење, политичко или неко друго мишљење односно опредјељење, национално односно друштвено

- поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење, сексуална оријентација, родни идентитет, узраст, здравствено стање, инвалидитет, брачно стање, статус мигранта или избјеглице, односно неки други статус.
- (2) Посебне мјере неопходне за спречавање и заштиту жена од родно заснованог насиља не сматрају се дискриминацијом у смислу овог закона.
 - (3) Примјену и провођење овог закона у складу са својим надлежностима обезбиједиће судови, тужилаштва, полицијски органи, органи старатељства и друге институције надлежне за социјалну и здравствену заштиту и специјализоване невладине организације уз обавезу заједничког и координованог дјеловања.
 - (4) Институције из става (3) овог члана требају обезбиједити да поступања са жртвама насиља и насилним лицима врше запосленици едуковани за рад са наведеним лицима.
 - (5) На дјецу учиниоце насиља неће се примјењивати одредбе овог закона.

Члан 6. (Остваривање права)

Заштита од насиља остварује се примјеном овог закона и других прописа којима се уређује остваривање права жртва насиља.

Члан 7. (Забрана дискриминације)

Изражавање у једном граматичком роду, мушком или женском, укључује оба рода.

II ПОЈМОВИ И ЗНАЧЕЊЕ ИЗРАЗА

Члан 8. (Значење израза у овом закону)

- (1) Насиље у породици означава свако дјело физичког, сексуалног, психичког односно економског насиља до којег дође у породици или домаћинству или између бивших или садашњих брачних партнера односно партнера, неовисно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом.
- (2) Насиље према женама означава кршење људских права и облик дискриминације над женама и представља сва дјела родно заснованог насиља која доводе до, односно могу довести до, физичке, сексуалне, психичке односно економске повреде односно патње за жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду односно противправно лишавање слободе, било у јавности или у приватном животу.
- (3) Род означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце.
- (4) Родно засновано насиље према женама означава насиље које је усмјерено против жене зато што је жена, односно оно које несразмјерно утиче на жене.
- (5) Појам „жена“ укључује и дјевојке испод 18 година старости.
- (6) Дијете у смислу овог закона је свако лице које није навршило 18 година живота.
- (7) Орган старатељства је центар за социјални рад или општинска служба социјалне заштите којима су према Породичном закону Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 35/05 и 31/14) повјерени послови старатељства.

Члан 9.

(Радње насиља у породици и насиља према женама)

- (1) Радње насиља у породици и насиља према женама, у смислу члана 8. ст. (1) и (2) овог закона су:
- a) примјена силе на физички интегритет члана породице, без обзира на то да ли је наступила повреда,
 - b) напад на психички интегритет члана породице, без обзира на то да ли је наступила повреда психичког интегритета,
 - c) поступање које може проузроковати физичку или психичку бол или патњу члана породице,
 - č) дрско и безобзирно понашање према члану породице,
 - ć) узроковање страха или личне угрожености или повреду достојанства члана породице уцјеном или другом принудом,
 - d) вербални напад, вријеђање, псовање, називање погрдним именима, те други начини грубог узнемиравања члана породице,
 - dž) сексуално насиље, злостављање, узнемиравање и искориштавање члана породице,
 - đ) праћење, ухођење и други слични облици узнемиравања члана породице,
 - e) намјерно оштећење, уништење или прометовање заједничке имовине или имовине у власништву или посједу члана породице,
 - f) одузимање или ускраћивање права на економску независност забраном рада или држањем члана породице у односу зависности или подређености,
 - g) забрана или онемогућавање кориштења заједничке или личне имовине, располагања личним приходима или имовином стеченом личним радом или насљеђивањем,
 - h) ускраћивање средстава за одржавање заједничког домаћинства и за бригу о дјечи,
 - i) занемаривање дјеце у њиховом одгоју,
 - j) понижавајуће поступање према дјечи или њихово одгајање физичким кажњавањем,
 - k) одузимање дјеце или избацивање из стана члана породице,
 - l) ускраћивање издржавања члана породице,
 - lj) занемаривање старих, болесних или изнемоглих чланова породице у њиховом његовању или лијечењу,
 - m) ограничавање слободе комуницирања члана породице с другим члановима породице или другим лицима,
 - n) насилна изолација или ограничење слободе кретања члана породице,
 - nj) онемогућавање приступа члану породице здравственој заштити или њези,
 - o) исцрпљивање радом, изгладњивање, ускраћивање сна или неопходног одмора члана породице,
 - p) непридржавање одлуке надлежног органа или суда којом је утврђено одржавање контакта дјеце с родитељем с којим дијете не живи,
 - r) задржавање путне исправе или неког документа члана породице,
 - s) злоупотреба фотографија и снимака члана породице с циљем његове дискредитације или омаловажавања његове личности,
 - š) свака друга радња која представља насиље у смислу члана 8. ст. (1) и (2) овог закона.
- (2) Под радњом насиља у породици и насиља према женама сматрају се и пријетње радњама из става (1) овог члана и пријетње другим радњама које представљају насиље у смислу члана 8. ст. (1) и (2) овог закона.

Члан 10.
(Члан породице)

Чланом породице, у смислу овог закона, сматрају се:

- a) брачни партнери или бивши брачни партнери и њихова дјеца или дјеца сваког од њих,
- b) ванбрачни партнери или бивши ванбрачни партнери и њихова дјеца или дјеца сваког од њих,
- c) сродници: крвни сродници и сродници из односа потпуног усвојења у правој линији без ограничења, а у побочној линији закључно са четвртим степеном, очух, маћеха, усвојеник и усвојилац из односа непотпуног усвојења, сродници по тазбини закључно с другим степеном без обзира на чињеницу да је брачна заједница престала,
- d) лица која везује однос старатељства и удомитељства, осим ако је старалац запосленик органа старатељства,
- e) лица која живе или су живјеле у истом домаћинству без обзира на сродство,
- f) лица која имају заједничко дијете или је дијете зачето иако никада нису живјеле у истом домаћинству,
- g) лица која су међусобно били или су још увијек у емотивној или интимној вези, независно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом.

Члан 11.
(Жртва насиља)

- (1) Жртва насиља у породици у смислу овог закона је сваки члан породице или домаћинства, који је изложен радњама насиља у породици из члана 8. став (1) и члана 9. овог закона.
- (2) Дијете је жртва насиља у породици ако је било присутно приликом вршења насиља према другом члану породице, иако радње насиља нису предузете према њему.
- (3) Жртва насиља према женама у смислу овог закона је свака жена изложена радњама насиља из члана 8. став (2) и члана 9. овог закона.

Члан 12.
(Учинилац насиља у породици и насиља према женама)

- (1) Учинилац насиља у породици у смислу овог закона је члан породице или домаћинства, који врши или је вршио радње насиља наведене у члану 8. став (1) и члана 9. овог закона.
- (2) Учинилац насиља према женама у смислу овог закона је свако лице које врши или је вршило радње насиља наведене у члану 8. став (2) и члана 9. овог закона.

Члан 13.
(Субјекти заштите)

- (1) Заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља дужни су пружити надлежни органи: полицијски органи, тужилаштва, судови, органи старатељства, здравствене и образовне установе, заводи за бесплатну правну помоћ и друге јавне установе (у даљем тексту: субјекти заштите).
- (2) Заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља пружају и специјализоване невладине организације из члана 14. овог закона.
- (3) Субјекти заштите дужни су да поступају у складу с одредбама овог закона и да са дужном пажњом пруже заштиту, подршку и помоћ жртвама насиља и

спријече понављање насиља без обзира на то да ли је против учиниоца покренут кривични поступак.

- (4) Жртве насиља имају право на приступ свим субјектима заштите и ослобођене су плаћања свих трошкова поступка пред тим субјектима.

Члан 14.

(Специјализоване услуге подршке)

- (1) Специјализоване услуге подршке обухватају услуге стручне подршке и савјетовања, те услуге институционалног социјалног збрињавања и социјалне подршке које имају за циљ заштиту и превенцију од насиља.
- (2) Специјализоване услуге подршке могу пружати јавне установе, удружења, фондације, вјерске заједнице, те друга правна лица која испуњавају минималне стандарде из члана 61. овог закона.

III ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ЗАШТИТЕ ЖРТАВА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И НАСИЉА ПРЕМА ЖЕНАМА

Члан 15.

(Права жртва насиља)

Жртва насиља има сљедећа права:

- a) право на приступ службама за подршку жртвама насиља,
- b) право на бесплатну медицинску помоћ, онолико дуго колико је потребно,
- c) право на дјелотворну психолошку и другу стручну помоћ и подршку тијела, организације или установе за помоћ жртвама насиља,
- ć) право на заштиту од застрашивања и освете,
- с) право на заштиту достојанства током испитивања жртве као свједока,
- d) право на пратњу лица од повјерења при предузимању свих радњи у којима учествује,
- dž) право на пуномоћника,
- đ) право на пратњу персоналног асистента уколико је жртва насиља лице с инвалидитетом које користи услуге персоналног асистента,
- e) право да, без непотребног одгађања, буде обавијештена о укидању задржавања или бијегу учиниоца насиља, те изрицању, продужењу, замјени, те престанку заштитних мјера које су одређене ради њене заштите или отпуштању осуђеника с издржавања казне затвора,
- f) право да буде обавијештена о предузетим радњама поводом пријаве насиља и о исходу поступка,
- g) право да буде испитана без неоправдане одгоде након подношења пријаве, и по захтјеву од стране лица истог пола,
- h) право на избјегавање контакта с учиниоцем насиља прије и током поступка, осим ако судски поступак захтијева такав контакт,
- i) право на социјално становање у складу с прописима о стамбеној политици,
- j) право на привремени смјештај у сигурну кућу,
- k) право на полицијску заштиту и обезбјеђење, у сврху неометаног узимања личних ствари приликом напуштања заједничког домаћинства,
- l) право на бесплатну правну помоћ,
- lj) право на тајност података на основу којих се може открити идентитет жртве насиља или идентитет члана њене породице.

Члан 16.
(Информисање жртве насиља)

Субјекти заштите дужни су у првом контакту са жртвом насиља обавијестити жртву на језику који разумије и њој разумљив начин, о свим правима и мјерама заштите и услугама које има у складу с овим законом и другим прописима, као и о установама, органима и правним лицима која пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона.

Члан 17.
(Право на бесплатну правну помоћ)

- (1) Жртва насиља у поступцима остваривања својих права и заштите од насиља, има право на бесплатну правну помоћ.
- (2) Бесплатна правна помоћ обезбјеђује се жртви насиља с циљем олакшаног приступа правима из области здравствене, социјалне и материјалне заштите и збрињавања и остваривања права на накнаду материјалне и нематеријалне штете, те учествовања у кривичним поступцима у којима се појављује у својству жртве насиља, односно оштећеног.
- (3) Право на бесплатну правну помоћ жртви насиља која је збринута у сигурну кућу обезбјеђују институције за бесплатну правну помоћ и правна лица која пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона.

Члан 18.
(Лице од повјерења)

- (1) Жртва насиља може изабрати, прије или током поступка, лице од повјерења које ће бити присутно током поступка или радњи у вези са заштитом од насиља.
- (2) Лице од повјерења може бити било које пунољетно лице осим учиниоца насиља.
- (3) Надлежни органи су обавезни омогућити присуство лицу од повјерења у свим поступцима и радњама у које је укључена жртва насиља, у складу с прописима којима је уређена надлежност тих органа.

Члан 19.
(Хитност поступка и обавеза поступања субјеката заштите)

- (1) Субјекти заштите дужни су обезбиједити хитно рјешавање предмета насиља, водећи рачуна да су интерес и добробит жртве приоритет у тим поступцима, а нарочито ако је жртва дијете, лице старије од 65 година, лице с инвалидитетом и лице под старатељством.
- (2) У случајевима насиља субјекти заштите дужни су међусобно сарађивати, сарађивати и с другим надлежним владиним тијелима и органима и невладиним организацијама у најбољем интересу жртве, као и размјењивати потребне податке и информације.

Члан 20.
(Обавеза пријаве насиља и сарадња)

- (1) Запослени у субјектима заштите, образовним, социјалним и здравственим установама дужни су одмах пријавити полицијском органу или тужилаштву дјело насиља о којем су обавијештени или о којем сазнају на други начин.

- (2) Свако има право пријавити извршење насиља.
- (3) Свако је дужан пријавити кривично дјело којим се врши или је извршено насиље када непријављивање кривичног дјела представља кривично дјело или уколико је жртва насиља дијете.
- (4) Након пријема пријаве да је учињено насиље, орган коме је поднесена пријава дужан је без одлагања о томе обавијестити орган старатељства, који ће одмах пружити социјалну заштиту и психосоцијалну помоћ жртви, предузети друге мјере из своје надлежности, те о томе сачинити службени извјештај којег без одлагања доставља надлежном полицијском органу.
- (5) Здравствена установа обавиће бесплатан љекарски преглед ради утврђивања и евидентирања постојања повреда физичког или психичког интегритета и пружити жртви насиља потребну љекарску помоћ.
- (6) О извршеном насиљу надлежни полицијски орган одмах обавјештава и надлежно тужилаштво и, уз извјештај, доставља прикупљене доказе и процјену ризика.
- (7) Полицијски орган дужан је о процјени ризика без одлагања да обавијести орган старатељства.
- (8) Надлежни тужилац, у писаној форми, обавјештава надлежни полицијски орган, жртву насиља и орган старатељства о подизању оптужнице против осумњиченог лица, о спровођењу истраге или обустави истраге, као и о разлозима за спровођење и обуставу истраге.
- (9) На захтјев органа старатељства или на захтјев полицијског органа или на захтјев жртве, сигурне куће дужне су обезбиједити смјештај жртви насиља.
- (10) Ако непријављивање насиља не представља кривично дјело прописано Кривичним законом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 36/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 и 31/23), лице које не изврши обавезу пријављивања радњи насиља из члана 8. ст. (1) и (2) и члана 9. овог закона чини прекршај, осим у случају када насиље у породици пријави жртва насиља.

Члан 21. (Процјена ризика)

- (1) У односу на сваку пријаву насиља надлежни полицијски орган у сарадњи са субјектима заштите мора извршити процјену ризика за све жртве насиља, нарочито ризика од смртности, озбиљности ситуације и ризика од понављања насиља с циљем уједначавања ризиком и координираног обезбјеђења заштите и подршке жртвама насиља.
- (2) Процјена ризика нарочито узима у обзир чињеницу да ли учиниоци дјела насиља посједују ватрено оружје, односно имају приступ ватреном оружју те о потреби његовог привременог одузимања.
- (3) Процјена ризика се врши на основу прикупљених информација о томе:
 - a) да ли је учинилац насиља раније или непосредно прије процјене ризика учинио насиље у породици или неки други вид насиља и да ли га је спреман поновити,
 - b) да ли учинилац живи са жртвом насиља,
 - c) да ли је учинилац пријетио физичким озљеђивањем, убиством или самоубиством,
 - č) да ли је учинилац ментално болестан,
 - ć) да ли учинилац злоупотребљава алкохол, психоактивне супстанце или пати од неких облика оvisности,
 - d) да ли постоји сукоб око старатељства над дјететом или око начина одржавања личног контакта дјетета и родитеља који је учинилац насиља,
 - dž) да ли је учиниоцу изречена мјера заштите од насиља, да ли је дошло до кршења мјере,

- d) да ли жртва доживљава страх и како она процјењује ризик од понављања насиља,
 - e) да ли постоји ухођење жртве насиља,
 - f) да ли је жртва насиља покренула или планира покренути поступак за развод брака или прекинути заједнички живот с учиниоцем,
 - g) да ли је жртва насиља посебно угрожена због трудноће, инвалидитета и старости,
 - h) друге чињенице и околности од значаја за процјену ризика.
- (4) Процјена ризика врши се за дјецу, узимајући у обзир било коју пријетњу упућену директно њима или пријетњу која се односи на њихово раздвајање од жртве насиља.
- (5) Федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова доноси подзаконски акт о поступку и начину провођења процјене ризика у свим фазама поступка, након прибављеног мишљења кантоналних министарстава унутрашњих послова.

IV ХИТНЕ МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

Члан 22.

(Сврха хитних мјера заштите)

Сврха хитних мјера заштите је отклањање непосредне опасности по физички и психички интегритет жртве насиља и њихове дјеце и спречавање понављања насиља.

Члан 23.

(Врсте хитних мјера заштите)

- (1) Учиниоцу насиља могу се изрећи слjedeће хитне мјере заштите:
- a) удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор,
 - b) забрана приближавања жртви, а према потреби дјецу жртве и лицима у односу на које постоји опасност од вршења насиља,
 - c) забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља.
- (2) Хитне мјере заштите одређују се када су испуњени услови за изрицање заштитних мјера прописаних овим законом.

Члан 24.

(Поступак одређивања и трајање хитних мјера заштите)

- (1) Када постоје основи сумње да је учињено насиље надлежни полицијски орган ће, када су за то испуњени овим законом прописани услови, одмах писмено наредити хитне мјере заштите о чему је дужан обавијестити надлежног тужиоца.
- (2) Захтјев за одређивање хитних заштитних мјера надлежном полицијском органу могу поднијети и надлежни тужилац, жртва или орган старатељства.
- (3) О захтјеву из става (2) овог члана надлежни полицијски орган је дужан одлучити у року од шест сати од сата пријема захтјева.
- (4) Надлежни полицијски орган може одредити једну или више хитних мјера заштите.
- (5) У наредби којом се одређују хитне мјере заштите унијеће се упозорење о посљедицама кршења хитних мјера заштите.
- (6) Писмену наредбу којом се одређују хитне мјере заштите полицијски орган је дужан уручити лицу према коме су мјере одређене. Лице према коме су мјере

одређене, за вријеме трајања мјера, има право поднијети притужбу надлежном тужилаштву, који је о притужби дужан да одлучи у року од 12 сати од подношења притужбе.

- (7) Хитне мјере заштите на основу наредбе полицијског органа ступају на снагу одмах и могу трајати најдуже 48 сати.
- (8) Надлежни полицијски орган о наредби којом су одређене хитне мјере заштите без одгађања обавјештава жртву насиља и орган старатељства.

V ЗАШТИТНЕ МЈЕРЕ

Члан 25. (Сврха заштитних мјера)

Сврха заштитних мјера је отклањање опасности по физички и психички интегритет жртве насиља и спречавање понављања насиља отклањањем стања и услова који могу утицати или потицајно дјеловати да учинилац поново изврши радње насиља.

Члан 26. (Врсте заштитних мјера)

Када постоје основи сумње да је учињено дјело насиља, учиниоцу насиља могу се изрећи слjedeће заштитне мјере:

- a) удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор,
- b) забрана приближавања жртви насиља и према потреби дјечи жртве,
- c) забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља,
- d) обавезан психосоцијални третман,
- e) обавезно лијечење од овисности,
- f) привремено лишење слободе и задржавање.

Члан 27. (Удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора)

- (1) Заштитна мјера удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор може се изрећи лицу које је учинило насиље према лицу с којим живи у стану, кући или другом стамбеном простору, ако надлежни суд оцијени да постоји опасност да би без провођења ове мјере учинилац насиља могао поново учинити радње насиља.
- (2) Лице којем је изречена мјера из става (1) овог члана дужно је одмах напустити стан, кућу или други стамбени простор, према потреби, уз присуство полицијског службеника.
- (3) Мјера из става (1) овог члана одређује се у трајању које не може бити краће од једног мјесеца нити дуже од три године.
- (4) Надзор над извршавањем заштитне мјере удаљења из стана, куће или другог стамбеног простора може се вршити путем електронског надзора кретања.
- (5) Подзаконски акт о начину вршења надзора из става (4) овог члана доноси федерални министар правде.
- (6) Подзаконски акт о начину provedбе мјере из става (1) овог члана доноси федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова, уз сагласност федералног министра правде.

Члан 28.
(Забрана приближавања жртви насиља)

- (1) Заштитна мјера забрана приближавања жртви насиља може се изрећи учиниоцу насиља ако постоји опасност да би поново могао извршити насиље или ако би присуство учиниоца насиља у близини жртве стварало жртви висок степен душевне патње која онемогућава нормалне активности жртве.
- (2) У рјешењу којим суд изриче заштитну мјеру забране приближавања жртви насиља, надлежни суд ће одредити мјеста или подручја и удаљеност на којој се учинилац насиља не смије приближити жртви насиља.
- (3) Мјера из става (1) овог члана одређује се у трајању које не може бити краће од једног мјесеца нити дуже од три године.
- (4) Надзор над извршавањем заштитне мјере забране приближавања жртви насиља може се вршити путем електронског надзора кретања.
- (5) Подзаконски акт о начину вршења надзора из става (4) овог члана доноси федерални министар правде.
- (6) Подзаконски акт о начину provedбе мјере из става (1) овог члана доноси федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова, уз сагласност федералног министра правде.

Члан 29.
(Забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља)

- (1) Заштитна мјера забране комуникације, узнемиравања и ухођења лица изложеног насиљу може се изрећи учиниоцу насиља који узнемирава или уходи жртву насиља, а постоји опасност да се такво понашање понови.
- (2) Мјера из става (1) овог члана одређује се у трајању које не може бити краће од једног мјесеца нити дуже од три године.
- (3) Подзаконски акт о начину provedбе мјере из става (1) овог члана доноси федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова, уз сагласност федералног министра правде.

Члан 30.
(Обавезан психосоцијални третман)

- (1) Заштитна мјера обавезног психосоцијалног третмана може се изрећи учиниоцу насиља ради отклањања узрока његовог насилничког понашања и преодгоја, односно у циљу смањивања и отклањања опасности понављања учињеног насиља.
- (2) Мјера из става (1) овог члана може трајати до престанка разлога због којег је одређена и не може бити дужа од три године.
- (3) Подзаконски акт о начину и мјесту провођења мјере из става (1) овог члана доноси федерални министар рада и социјалне политике, уз сагласност федералног министра здравства.

Члан 31.
(Обавезно лијечење од оvisности)

- (1) Заштитну мјеру обавезног лијечења од оvisности надлежни суд изрећиће учиниоцу насиља који је насиље учинио под утицајем оvisности од алкохола, опојних дрога или других психоактивних супстанција, ако постоји опасност да због те оvisности поново изврши насиље.
- (2) Мјера из става (1) овог члана одређује се у трајању које је потребно за лијечење, али не може трајати дуже од три године.

- (3) Подзаконски акт о начину и мјесту провођења мјере из става (1) овог члана доноси федерални министар здравства.

Члан 32.

(Привремено лишење слободе и задржавање)

- (1) Полицијска управа дужна је за сваки пријављени случај насиља изаћи на лице мјеста одмах по примљеној пријави.
- (2) Полицијска управа може лице за које постоје основе сумње да је учинило насиље, привремено лишити слободе и задржати га ако су испуњени услови из члана 153. Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 35/03, 37/03 – испр., 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 и 74/20, у даљем тексту: ЗКП).

Члан 33.

(Подношење захтјева за изрицање заштитних мјера)

- (1) Захтјев за изрицање заштитне мјере из члана 26. тач. а) до е) овог закона надлежном суду подноси надлежни полицијски орган.
- (2) Захтјев из става (1) овог члана могу поднијети и тужилаштво, орган старатељства или жртва насиља.

Члан 34.

(Рокови за подношење захтјева)

- (1) Надлежни полицијски орган је обавезан за сваки пријављени случај насиља изаћи на лице мјеста, одмах извршити процјену ризика за жртве и дјецу, и увијек када је то неопходно ради заштите жртве и када су испуњени овим законом прописани услови поднијети захтјев за изрицање заштитне мјере надлежном суду одмах, односно најкасније у року од 12 сати од сазнања за радње насиља из члана 8. ст. (1) и (2) и члана 9. овог закона.
- (2) О поднесеном захтјеву за изрицање заштитне мјере надлежни полицијски орган дужан је одмах обавијестити надлежног тужиоца.
- (3) Ако је захтјев из става (1) овог члана поднесен по истеку рока од 12 сати, суд је дужан размотрити такав захтјев.
- (4) Уз захтјев из става (1) овог члана прилажу се прикупљени докази и извод из казнене, прекршајне и све друге службене евиденције.

Члан 35.

(Надлежност за одлучивање о захтјеву за изрицање заштитних мјера)

- (1) За изрицање заштитних мјера надлежан је општински суд на чијем подручју жртва насиља има пребивалиште или боравиште.
- (2) О захтјеву за изрицање заштитних мјера одлучује судија појединац.
- (3) На изузеће судије сходно се примјењују одредбе о изузећу садржане у чл. 39., 40., 41., 42., 43. и 44. ЗКП.

Члан 36.

(Обавезни елементи захтјева за изрицање заштитне мјере)

Обавезни елементи захтјева за изрицање заштитне мјере су: назив органа који подноси захтјев, број протокола, мјесто и датум, назив суда којем се подноси захтјев, законски основ за подношење захтјева, лични подаци о насилном лицу за које се захтијева изрицање заштитне мјере, назив једне или више заштитних

мјера чије се изрицање захтијева од суда, радње насиља из члана 8. ст. (1) и (2) и члана 9. овог закона за које постоје основе сумње да их је насилно лице учинило, име и презиме жртве или жртава и однос с насилним лицем, образложење, потпис овлашћеног службеног лица и прилози уз захтјев.

Члан 37. (Одбацавање захтјева)

- (1) Суд ће рјешењем одбацити захтјев за изрицање заштитне мјере када захтјев није поднесен од овлашћеног органа или лица.
- (2) Уколико захтјев за изрицање заштитне мјере не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступити, суд ће га вратити подносиоцу с упутом да у року који суд одреди допуни захтјев у складу с одредбама овог закона и да ће у случају да се не поступи у складу са налогом суда, захтјев одбацити.

Члан 38. (Изрицање заштитних мјера)

- (1) Приликом изрицања заштитних мјера из овог закона суд ће водити рачуна о сврси, тежини, трајању изречене мјере и њеној ефикасности.
- (2) Надлежни суд може учиниоцу насиља изрећи једну или више заштитних мјера, када оцијени да је то оправдано и да постоје услови за њихово изрицање прописани овим законом.
- (3) Надлежни суд може захтијевати од центра за социјални рад да му пружи помоћ у прибављању потребних доказа, односно да достави своје мишљење о сврсисходности тражене заштитне мјере.

Члан 39. (Рокови и начин изрицања заштитне мјере)

- (1) Надлежни суд дужан је у року од 24 сата од пријема захтјева за изрицање заштитне мјере из члана 26. тач. а) до ц) овог закона одлучити о захтјеву и донијети рјешење.
- (2) Надлежни суд дужан је у року од седам дана од пријема захтјева за изрицање заштитних мјера из члана 26. тач.) д) и е) овог закона обезбиједити мишљење вјештака, уколико је неопходно, те одлучити о захтјеву и донијети рјешење.
- (3) У случају када је захтјев за изрицање заштитних мјера поднијела жртва насиља, суд је овлашћен тражити изјашњење од органа старатељства, полицијског органа и тужилаштва о околностима значајним за одлуку.
- (4) Орган старатељства, полицијски орган и тужилаштво дужни су у року од 12 сати доставити суду тражено изјашњење, а суд је дужан донијети одлуку у роковима из ст. (1) и (2) овог члана након запримања изјашњења.
- (5) Уколико надлежни суд захтијева да се учинилац насиља изведе пред суд, може то лице позвати путем надлежне полицијске управе.
- (6) О захтјеву за изрицање заштитне мјере суд одлучује рјешењем.
- (7) Приликом изрицања заштитне мјере надлежни суд није ограничен посебним формалним доказним правилима ради утврђивања чињеница о извршењу радњи насиља из члана 8. ст. (1) и (2) и члана 9. овог закона, као и о посљедицама које су наступиле.
- (8) Рјешењем о изрицању заштитне мјере утврђује се трајање заштитне мјере изречене учиниоцу насиља која почиње тећи од дана доношења рјешења.
- (9) На приједлог овлашћеног органа или лица трајање изречене заштитне мјере се може продужити рјешењем суда.

Члан 40.
(Обавезни елементи рјешења о изрицању заштитне мјере)

Обавезни елементи рјешења којим се изриче заштитна мјера су:

- a) увод који садржи: назив суда који доноси рјешење, име судије, назив органа или лица које је поднијело захтјев за изрицање заштитне мјере, датум подношења захтјева, име лица према коме се изричу заштитне мјере и датум доношења рјешења,
- b) изрека која садржи: личне податке лица којем се изриче заштитна мјера, радње насиља из члана 8. ст. (1) и (2) и члана 9. овог закона ради којих се изриче заштитна мјера, уз навођење чињеничног описа радњи насиља, личне податке жртве насиља, врсту изречене заштитне мјере, трајање заштитне мјере, назив органа надлежног за извршење заштитне мјере, упозорење о посљедицама кршења изречене заштитне мјере и навод да жалба не одлаже извршење рјешења,
- c) образложење које садржи: кратко излагање захтјева за изрицање заштитне мјере, прибављене информације и доказе, утврђено чињенично стање и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на оправданост врсте и трајања изречене заштитне мјере, правни основ за изрицање заштитне мјере, као и правни основ из овог закона према којем жалба не одлаже извршење рјешења,
- d) поука о правном лијеку која садржи: назив суда путем којег се жалба подноси, као и назив суда којем се жалба подноси и у којем року,
- e) потпис судије и отисак печата суда.

Члан 41.
(Достављање рјешења)

- (1) Рјешење о изрицању заштитне мјере надлежни суд ће одмах доставити лицу којем је изречена заштитна мјера, подносиоцу захтјева, жртви и органу надлежном за извршење изречене заштитне мјере.
- (2) Рјешење о изрицању заштитне мјере ће се у сваком случају без одлагања доставити и надлежном полицијском органу и надлежном тужиоцу.
- (3) Суд је дужан доставити рјешење о изрицању заштитних мјера органу старатељства на чијем подручју лице којем је изречена заштитна мјера има пребивалиште или боравиште ради евиденције, најкасније у року од три дана од доношења рјешења.

Члан 42.
(Обавезе надлежних органа)

- (1) Органи надлежни за извршење изречене заштитне мјере наведене у рјешењу о изрицању заштитне мјере дужни су редовно пратити извршење мјере, сачинити и доставити надлежном суду извјештај о њиховом извршењу у року који одреди суд, а најкасније у року од шест мјесеци од дана изрицања заштитне мјере, те предложити обуставу, продужење или замјену мјере другом прописаном мјером, када то сматрају потребним.
- (2) Орган надлежан за извршење заштитне мјере, као и полицијска управа, дужни су одмах по сазнању о неизвршењу или кршењу изречене мјере поднијети пријаву надлежном тужилаштву.

Члан 43.

(Замјена другом заштитном мјером или обустава извршења заштитне мјере)

Надлежни суд након извјештаја о извршењу заштитне мјере достављеног од органа надлежних за извршење изречене заштитне мјере, може изречену мјеру замијенити другом заштитном мјером, изрећи додатну заштитну мјеру или обуставити извршење заштитне мјере.

Члан 44.

(Обустављање поступка за изрицање заштитних мјера)

Суд ће рјешењем обуставити поступак за изрицање заштитних мјера када се утврди да:

- a) радње које су наведене у захтјеву не представљају радње наведене у члану 8. ст. (1) и (2) и члану 9. овог закона или
- b) када не постоје услови за изрицање заштитних мјера прописаних овим законом.

Члан 45.

(Изјављивање жалбе)

- (1) Жалбу на рјешење суда којим је изречена заштитна мјера може изјавити подносилац захтјева за изрицање заштитне мјере, жртва насиља и лице коме је изречена заштитна мјера.
- (2) Жалбу на рјешење суда којим је одбачен захтјев за изрицање заштитне мјере или поступак обустављен може изјавити подносилац захтјева и жртва насиља.

Члан 46.

(Рокови за подношење и садржај жалбе)

- (1) Против рјешења суда којим је одлучено о захтјеву за изрицање заштитне мјере дозвољена је жалба у року од три дана од дана пријема рјешења.
- (2) Жалба не одлаже извршење рјешења.
- (3) Жалба из става (1) овог члана треба садржавати назив суда, број и датум рјешења против којег се изјављује, жалбени основ, разлоге и потпис подносиоца жалбе.

Члан 47.

(Жалбени основи)

Рјешење којим је одлучено о захтјеву за изрицање заштитне мјере може се побијати због:

- a) битне повреде поступка прописаног овим законом,
- b) повреде материјалних одредаба овог закона,
- c) погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања,
- d) одлуке о изреченој заштитној мјери.

Члан 48.

(Битне повреде поступка)

Битне повреде поступка изрицања заштитне мјере постоје ако:

- a) је рјешење о изрицању заштитне мјере донио судија који је морао бити изузет од поступка изрицања заштитне мјере,

- b) суд није био стварно надлежан да изриче заштитну мјеру,
- c) захтјев за изрицање заштитне мјере био је поднесен од неовлашћеног органа,
- d) суд је пропустио примијенити или је погрешно примијенио одредбе овог закона, а то је било или је могло бити од утицаја на законито и правилно доношење одлуке о изрицању заштитне мјере.

Члан 49.

(Повреде материјалних одредаба овог закона)

Повреда материјалних одредаба овог закона постоји ако дјело за које је изречена заштитна мјера не представља насиље у породици, односно насиље према женама или уколико нису испуњени овим законом прописани услови за изрицање заштитних мјера.

Члан 50.

(Погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање)

Погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање постоји када је суд неку одлучну чињеницу погрешно утврдио или је није утврдио.

Члан 51.

(Одлука о изреченој заштитној мјери)

Одлука о изреченој заштитној мјери може се побијати жалбом ако одлуком о изреченој заштитној мјери није прекорачено законско овлашћење, али суд није правилно изрекао мјеру, с обзиром на околности које су од значаја за избор врсте и трајање заштитне мјере.

Члан 52.

(Достављање жалбе)

- (1) Жалба се доставља суду који је донио рјешење о изрицању заштитне мјере.
- (2) Примјерак жалбе суд доставља противној страни која може у року од три дана доставити суду одговор на жалбу.

Члан 53.

(Одбацивање жалбе)

Неблаговремену или непотпуну жалбу одбациће другостепени суд рјешењем, ако то није учинио првостепени суд.

Члан 54.

(Одлучивање о жалби)

- (1) О жалби одлучује другостепени суд у сједници вијећа.
- (2) Другостепени суд размотриће жалбу на основу списка и жалбе, у правилу без одржавања рочишта и обавезан је донијети одлуку у року од три дана од дана пријема жалбе.
- (3) Одлучујући о жалби другостепени суд може уважити жалбу, укинути рјешење и предмет вратити првостепеном суду на поновно одлучивање, жалбу одбити као неосновану или уважити жалбу и преиначити првостепено рјешење.

Члан 55.
(Право на контакт учиниоца насиља са дјететом)

- (1) Право на контакт учиниоца насиља којем је изречена заштитна мјера са дјететом остварује се посредством и под надзором органа старатељства, уколико је према оцјени органа старатељства остваривање тог контакта у најбољем интересу дјетета.
- (2) О остваривању права контакта из става (1) овог члана, орган старатељства одлучује посебним рјешењем.

VI ЗБРИЊАВАЊЕ ЖРТВЕ

Члан 56.
(Сигурна кућа)

Сигурна кућа, у смислу овог закона, је пружалац услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке жртвама насиља у складу с посебним прописом и може се основати од стране невладине организације или као јавна установа.

Члан 57.
(Начин збрињавања жртве)

- (1) Ради обезбјеђења физичке заштите и остваривања права и интереса жртве насиља, орган старатељства уз асистенцију полицијског органа или полицијски орган дужни су, уз претходни пристанак жртве, осим ако је жртва дијете, привремено збринуту жртву насиља и дјецу из жртвиног домаћинства у сигурну кућу, другу одговарајућу институцију или код друге породице.
- (2) Жртва насиља, због претрпљеног насиља, страха и узнемирености, ради обезбјеђивања физичке заштите и остваривања својих права и интереса, као и спречавања понављања насиља, има право изравно затражити од сигурне куће смјештај или поднијети надлежном органу старатељства, захтјев за привремено збрињавање.
- (3) Орган старатељства ће, одмах по пријему захтјева из става (2) овог члана размотрити захтјев и донијети одлуку.
- (4) Рјешење о одобрењу смјештаја жртве насиља у сигурну кућу доноси надлежни орган старатељства по службеној дужности одмах по сазнању да је извршено насиље, или на захтјев полицијског органа, жртве насиља или правног лица који пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона, одмах по пријему захтјева за смјештај у сигурну кућу.
- (5) Рјешење о одобрењу смјештаја у сигурну кућу из става (4) овог члана, доноси се усмено, а писмено рјешење се израђује најкасније у року од 24 сата од дана доношења усменог рјешења. Садржај писменог рјешења мора одговарати садржају усменог рјешења.
- (6) Жалбу на рјешење којим се усваја или одбија захтјев за смјештај у сигурну кућу надлежном кантоналном министарству за социјалну и дјечију заштиту жртва насиља и специјализована невладине организација могу поднијети у року од 24 сата од пријема првостепеног рјешења.
- (7) О жалби на рјешење из става (6) овог члана надлежно кантонално министарство за социјалну и дјечију заштиту дужно је одлучити у року од три дана.

Члан 58.
(Привремено збрињавање у сигурну кућу)

- (1) У сигурној кући, као посебној мјери подршке жртвама насиља, обезбјеђује се социјална, психолошка, правна, педагошка и медицинска помоћ и подршка.
- (2) Жртва насиља привремено се збрињава у сигурну кућу, у трајању најдуже до шест мјесеци.
- (3) Рок из става (2) овог члана може се продужити на захтјев жртве насиља, надлежног органа старатељства, полицијског органа или правног лица које пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона, док трају околности опасности по жртву насиља, као и због наставка неопходног психосоцијалног третмана.

Члан 59.
(Збрињавање жртве у другој одговарајућој институцији или код друге породице)

Жртва насиља збрињава се у другу одговарајућу институцију или код друге породице на захтјев органа старатељства када орган старатељства оцијени да је то повољније за жртву и уз сагласност жртве насиља.

Члан 60.
(Преузимање личних ствари)

Ради заштите жртве насиља, полицијски орган је на захтјев жртве дужан отпратити жртву у кућу, стан или други стамбени простор ради преузимања личних ствари и личних ствари других лица која су с њом напустила тај простор, а које су неопходне за задовољење свакодневних потреба.

Члан 61.
(Минимални стандарди за рад сигурних кућа)

Минимални стандарди за рад сигурних кућа који се односе на локацију, простор, опрему, организацију, број и стручну спремину ангажованих стручних дјелатника, те процјену, планирање и активности за пружање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке утврдиће се посебним прописом из области социјалне и дјечије заштите.

Члан 62.
(Поступак оцјењивања минималних стандарда)

- (1) Невладина организација или друго правно лице из члана 56. овог закона ради обављања дјелатности сигурне куће мора испуњавати минималне стандарде из члана 61. овог закона.
- (2) Поступак оцјењивања испуњености минималних стандарда за рад сигурних кућа утврђених прописом из члана 61. овог закона проводи тијело именовано од стране федералног министра рада и социјалне политике за пружаоце социјалних услуга којима је оснивач Федерација или који су своју дјелатност регистровани на нивоу Федерације.
- (3) Поступак оцјењивања испуњености минималних стандарда за рад сигурних кућа утврђених прописом из члана 61. овог закона проводи тијело именовано од стране кантоналног министра за пружаоце социјалних услуга којима је оснивач кантон или јединица локалне самоуправе или који су своју дјелатност регистровани на нивоу тог кантона.

- (4) На основу приједлога тијела из ст. (2) и (3) овог члана надлежни министар доноси рјешење о испуњености стандарда из става (3) овог члана.
- (5) Ревизију испуњености минималних стандарда врши Федерално министарство рада и социјалне политике, односно кантонално министарство надлежно за социјалну и дјечију заштиту најмање један пут у двије године.
- (6) Поступак оцјењивања испуњеност минималних стандарда за рад сигурних кућа из ст. (2) и (3) и ревизије из става (5) овог члана проводи се уз примјену одредби Закона о управном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 02/98, 48/99 и 61/22) и овог закона.
- (7) Рјешење из става (5) овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба али се може покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 63.

(Подзаконски акт о минималним стандардима, поступку оцјене испуњености и ревизији испуњености минималних стандарда)

Посебан пропис о минималним стандардима, поступку оцјене испуњености минималних стандарда и ревизији испуњености минималних стандарда донијеће федерални министар рада и социјалне политике, уз прибављање мишљења кантоналних министарстава надлежних за социјалну и дјечију заштиту.

Члан 64.

(Централни регистар сигурних кућа)

- (1) Сигурне куће које буду испуниле прописане минималне стандарде уписују се у Централни регистар сигурних кућа који успоставља и води Федерално министарство рада и социјалне политике.
- (2) У регистар из става (1) овог члана уписују се и сигурне куће којима су надлежна кантонална министарства утврдила испуњеност прописаних минималних стандарда из члана 61. овог закона.
- (3) Подаци из регистра из става (1) овог члана о сигурним кућама које испуњавају прописане минималне стандарде требају бити јавно доступни.
- (4) Садржај и начин вођења Централног регистра из става (1) овог члана прописује федерални министар рада и социјалне политике уз претходно прибављена мишљења надлежних кантоналних министарстава.

Члан 65.

(Средства за финансирање сигурних кућа)

- (1) У складу с релевантним прописима, сигурне куће обезбјеђују средства за свој рад из сљедећих извора:
 - а) властите дјелатности,
 - б) буџета Федерације,
 - в) буџета кантона,
 - г) буџета јединица локалне самоуправе,
 - д) личног удјела корисника услуге или њихових сродника,
 - е) легата, поклона, донација, завијештања и
 - ж) из других извора.
- (2) Средствима из буџета Федерације суфинансирају се трошкови текућег пословања сигурне куће који обухватају обезбјеђење адекватних смјештајних капацитета, режијске трошкове и накнаде за рад дјелатника.

- (3) Средствима из буџета кантона и јединица локалне самоуправе финансирају се трошкови везани за смјештај и боравак жртве породичног насиља у сигурној кући.
- (4) Сигурне куће једном годишње утврђују цијену за услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке према методологији коју доноси федерални министар рада и социјалне политике, уз прибављено мишљење надлежних кантоналних министарстава за социјалну и дјечију заштиту.
- (5) Сва питања везана за плаћање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке у сигурној кући регулишу се посебним уговорима између сигурне куће и физичких или правних лица који дјелимично или у цијелости сnose трошкове предметних услуга.
- (6) Ако се услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке пружају на захтјев органа старатељства, уговор из става (5) овог члана потписују кантонално министарство или општинско тијело управе из чијег буџета се финансира орган старатељства и изабрана сигурна кућа.

Члан 66.

(Обавеза припреме плана помоћи жртви насиља)

- (1) У случајевима насиља, када сматра да је то потребно, надлежни орган старатељства може образовати посебан стручни тим састављен од представника органа старатељства, полицијског органа и правног лица који пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона, који ће израдити посебан план заштите, помоћи и подршке жртви.
- (2) Стручни тим из става (1) дужан је координирати свим активностима усмјереним на пружање помоћи и подршке жртви у циљу обезбјеђења њене заштите.
- (3) План помоћи жртви посебно садржи мјере које је потребно предузети у складу са законом којим се уређује социјална, здравствена и дјечија заштита.
- (4) Ако је жртва дијете, план помоћи жртви садржи и мјере за заштиту дјетета у складу са законом којим се уређују породични односи и прописима којима се уређује заштита права дјетета.

Члан 67.

(Заштита идентитета и забрана објаве информација)

О жртви или учиниоцу насиља не смије се јавно објавити информација на основу које се може утврдити идентитет жртве или члана породице жртве, осим ако је пунољетна жртва с тим изричито сагласна.

Члан 68.

(Други облици подршке)

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада Федерације), владе кантона, градови и општине дужни су изравно и путем ресорних министарства, тијела и служби, пружити све облике подршке правним лицима која пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона.

VII ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ЗАШТИТЕ И ПОМОЋИ

Члан 69. (Услуге опште подршке)

- (1) Жртва насиља има право и на:
- услуге социјалне заштите као што су право на обезбјеђивање основних животних потреба у погледу неопходног социјалног и материјалног збрињавања, укључујући финансијску подршку,
 - обезбјеђење здравствене заштите,
 - обезбјеђење образовања и обуке,
 - услуге психолошког и правног савјетовања,
 - обезбјеђење запошљавања.
- (2) Обезбјеђење права из става (1) тач. б) и д) овог члана вршиће се онолико дуго колико је потребно, а права из става (1) тач. ц) и е) вршиће се у складу с важећим прописима о образовању и запошљавању.

Члан 70. (Привремена помоћ жртви насиља)

- (1) Средства за финансирање основног облика заштите жртве насиља којој се одмах не може обезбиједити заштита у складу са чланом 66. овог закона у оквиру система здравствене и социјалне заштите, обезбиједиће се као привремена помоћ.
- (2) С циљем остваривања привремене помоћи из става (1) овог члана влада кантона у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона донијеће одлуку о начину остваривања привремених облика помоћи, укључујући и правну помоћ за жртве насиља.

Члан 71. (Бесплатна СОС телефонска линија за помоћ жртвама насиља)

- (1) Федерално министарство рада и социјалне политике ће, уз техничку подршку Федералног министарства саобраћаја и комуникација, обезбиједити успостављање 24-сатне бесплатне СОС телефонске линије која покрива цијелу Федерацију, ради давања савјета и пружања подршке жртвама насиља, повјерљиво, односно чувајући њихову анонимност, у вези са свим видовима насиља обухваћених овим законом.
- (2) Функционисање и рад СОС телефонске линије се обезбјеђује и финансира из буџета Федерације, а њен рад, опслуживање, савјетовање и функционисање уређује се подзаконским актом о функционисању СОС телефона, који доноси федерални министар рада и социјалне политике уз консултације с Гендер центром Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 72. (Програм мјера за превенцију, заштиту и борбу против насиља)

- (1) Сви нивои власти у Федерацији дужни су доносити политике којима ће се превенирати, заштитити и борити против насиља.
- (2) Политике из става (1) овог члана обавезно садрже сљедеће мјере:
- обавезе органа с циљем превентивног дјеловања, сузбијања свих облика насиља и заштите жртава насиља,
 - мјере неопходне за рад с учиниоцем насиља, укључујући и савјетодавну подршку свим члановима породице,
 - активности на промоцији ненасилничког понашања,

- d) активности на едукацији државних службеника и намјештеника, запослених у органима старатељства, здравствених радника, наставника, одгајатеља и других субјеката из области насиља,
 - e) обавезу вођења статистичких база података о учиниоцима насиља и жртвама насиља, водећи рачуна о заштити личних података,
 - f) начин обезбјеђења средстава за финансирање програма мјера,
 - g) све потребне мјере ради заштите и безбиједности жртава насиља у сигурној кући.
- (3) Политике из става (1) овог члана ће се доносити у складу с важећим законодавством за доношење јавних политика у Федерацији, као и с потребама и могућностима свих нивоа власти.

Члан 73.

(Финансирање програма и пројеката)

Федерација, кантони, градови и општине ће финансирати програме и пројекте усмјерене на превенцију насиља, стварање и побољшање услова заштите жртве насиља, у складу са могућностима.

VIII УЛОГА НЕВЛАДИНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА У ПРУЖАЊУ ПОДРШКЕ ЖРТВАМА НАСИЉА

Члан 74.

(Улога невладиних организација)

- (1) Невладине организације могу, у оквиру своје регистроване дјелатности, реализовати активности пружања подршке и помоћи жртвама насиља у складу с овим законом, ако се тиме постиже ефикасније остваривање одређених права и обавеза жртава насиља.
- (2) Невладине организације могу реализовати и посебне програме и пројекте, у циљу превенције и пружања помоћи жртвама насиља, а који се финансирају из буџета институција Босне и Херцеговине, Федерације, кантона, градова и општина и донаторским средствима.

Члан 75.

(Мултисекторски приступ и координација)

- (1) Влада Федерације, на приједлог Гендер центра Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Гендер центар Федерације), доноси одлуку о изради Стратегије за превенцију и борбу против насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине којом се одређује носилац израде стратешког документа, учесници у процесу израде и други елементи у складу с важећим прописима о развојном планирању и изради стратешких докумената у Федерацији.
- (2) У циљу обезбјеђења координаног и мултисекторског рада, планирања и извјештавања о имплементацији стратешког оквира Влада Федерације на приједлог Гендер центра Федерације за ниво Федерације, владе кантона и јединице локалне самоуправе за ниво кантона, градова и општина формирају координацијска тијела у која именују кључну координирајућу институцију и представнике надлежних институција из области правосуђа, полиције, здравства, социјалне заштите, образовања, запошљавања и др. на нивоу власти за коју се координацијско тијело формира.

- (3) У координацијска тијела из става (2) овог члана могу се именовати и представници невладиних организација, академске заједнице, медија и стручњаци из појединих области.
- (4) Координацијска тијела из става (2) овог члана имају задатак израде и праћења provedбе јавних политика, организације периодичних састанака, повезивања, планирања и имплементација активности и годишњег извјештавања према извршној и законодавној власти на нивоу за коју је координацијско тијело формирано и извјештавања према Гендер центру Федерације.
- (5) Влада Федерације, на приједлог Гендер центра Федерације, доноси Оквирни протокол о поступању у случајевима насиља.
- (6) Оквирним протоколом о поступању у случајевима насиља се дефинишу обавезе надлежних органа у поступку превентивног дјеловања, поступања и заштите у случајевима насиља и дефинише рад субјеката заштите из члана 13. овог закона.
- (7) Субјекти заштите су дио и/или остварују континуирано сарадњу с координацијским тијелима из става (2) овог члана.
- (8) Субјекти заштите дужни су за подручје једне или више општина/градова потписати протокол о поступању у случајевима насиља којим ће бити утврђена координација рада у случајевима насиља. Основ општинског/градског протокола чини Оквирни протокол из става (6) овог члана.

Члан 76.

(Комисија за праћење примјене Закона)

- (1) При Федералном министарству правде формира се Комисија за праћење примјене овог закона, који се састоји од чланова из реда судија, тужиоца, омбудсмена, представника Федералног министарства правде, Федералног министарства рада и социјалне политике, Федералног министарства унутрашњих полова – Федералног министарства унутарњих послова, Федералног министарства здравства, органа старатељства, Гендер центра Федерације и представника правних лица који пружају специјализоване услуге подршке из члана 14. овог закона.
- (2) Федерални министар правде ће донијети подзаконски акт којим ће поближе уредити број чланова, рад и организацију Комисије из става (1) овог члана.

IX ОБАВЕЗЕ ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ И ИЗВЈЕШТАВАЊА И ОБАВЕЗА РЕДОВНОГ СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА

Члан 77.

(Обавезе вођења евиденције и извјештавања)

- (1) Надлежни полицијски орган дужан је водити писану и електронску евиденцију о пријављеним случајевима насиља, предложеним заштитним мјерама и хитним заштитним мјерама и о провођењу хитних мјера заштите и заштитних мјера из чл. 23. и 26. овог закона.
- (2) Надлежно тужилаштво дужно је водити писану и електронску евиденцију о поднесеним пријавама случајева насиља и поднесеним захтјевима за одређивање хитних мјера заштите из члана 23. овог закона и захтјевима за изрицање заштитних мјера из члана 26. овог закона.
- (3) Надлежни суд дужан је водити писану и електронску евиденцију о поднесеним захтјевима за изрицање заштитних мјера и о изреченим заштитним мјерама из члана 26. овог закона.

- (4) Орган старатељства дужан је водити писану и електронску евиденцију о поднесеним захтјевима за одређивање хитних мјера заштите из члана 23. и захтјевима за изрицање заштитних мјера из члана 26. овог закона.
- (5) Центар за ментално здравље дужан је водити писану и електронску евиденцију о провођењу изречених заштитних мјера из члана 26. тачка д) овог закона.
- (6) Центар за лијечење болести овисности дужан је водити писану и електронску евиденцију о провођењу изречених заштитних мјера из члана 26. тачка е) овог закона.
- (7) Сигурна кућа дужна је водити писану и електронску евиденцију о броју примљених захтјева за смјештај и реализованих смјештаја жртава, на обрасцу који посебним подзаконским актом прописује федерални министар рада и социјалне политике.
- (8) Евиденције из ст. (1) до (7) овог члана садрже податке о пријављеним случајевима насиља, заштитним мјерама и хитним заштитним мјерама, лицима која су штићене заштитним мјерама и хитним заштитним мјерама и лицима којима су изречене заштитне мјере према полу, доби и инвалидитету жртве и насилника, врсти насиља и односу између насилника и жртве.
- (9) Све евиденције из овог члана водит ће се у складу с одредбама Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, бр. 49/06, 76/11, 89/11 - испр).
- (10) Статистички подаци из евиденција из ст. (1) до (7) овог члана обавезно се достављају Гендер центру Федерације најкасније до 31.01. за претходну годину.
- (11) Обједињене податке из става (10) овог члана Гендер центар Федерације доставља Федералном министарству унутрашњих послова – Федералном министарству унутарњих послова најкасније до 31.03. за претходну годину.
- (12) Федерално министарство унутрашњих послова – Федерално министарство унутарњих послова дужно је успоставити јединствену информацијску базу података из става (11) овог члана. Начин успоставе и вођења информацијске базе података прописане се подзаконским актом којег доноси федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова.
- (13) Подаци се достављају Федералном заводу за статистику и Комисији за праћење примјене овог закона из члана 76. овог закона.
- (14) Подаци се чувају у евиденцијама 15 година и послје тога се бришу.

Члан 78.

(Обавеза редовног стручног оспособљавања)

- (1) Центар за едукацију судија и тужиоца Федерације Босне и Херцеговине обезбјеђује редовно стручно оспособљавање судија и тужиоца из области насиља.
- (2) Надлежна министарства и органи управе обезбјеђују редовно стручно оспособљавање државних службеника и намјештеника који се непосредно баве облашћу насиља.
- (3) Надлежна министарства унутрашњих послова дужна су обезбиједити редовно стручно оспособљавање полицијских службеника из области насиља.
- (4) Средства неопходна за остваривање обавеза из ст. (1), (2) и (3) овог члана обезбиједиће се из буџета Федерације, кантона, градова и општина, као и из донаторских средстава.

X НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79.

(Надзор над примјеном овог закона)

- (1) Надзор над примјеном овог закона обављају Федерална управа за инспекцијске послове путем надлежних федералних инспектора и кантонална тијела за инспекцијске послове путем надлежних кантоналних инспектора, и то:
 - a) федерални инспектори социјалне заштите у дијелу примјене прописа из области социјалне заштите за пружаоце услуга социјалног збрињавања и подршке за жртве породичног насиља и насиља према женама, односно сигурне куће које су своју дјелатност регистровале на нивоу Федерације,
 - b) кантонални инспектори социјалне заштите у дијелу примјене прописа из области социјалне заштите за пружаоце услуга социјалног збрињавања и подршке за жртве породичног насиља и насиља према женама, односно сигурне куће које су своју дјелатност регистровале на нивоу кантона и
 - c) федерални и кантонални инспектор рада у дијелу који се односи на рад, како је то разграничење надлежности утврђено прописима о раду, а које се односи на мјеста рада.
- (2) Тијела из става (1) овог члана сарађују, достављају обавјештења о предузетим мјерама, пружају непосредну помоћ једни другима и предузимају заједничке мјере и активности неопходне за вршење надзора над provedбом овог закона.
- (3) Поред послова утврђених прописом о инспекцијама у Федерацији, федерални и кантонални инспектори у складу с овим законом обављају и сљедеће послове:
 - a) прате и проучавају обављање регистроване дјелатности пружаоца услуга социјалног збрињавања и подршке за жртве породичног насиља и насиља према женама, односно сигурних кућа и предузимају мјере за њено квалитетно обављање;
 - b) надзиру законитост рада пружаоца услуга социјалног збрињавања и подршке за жртве породичног насиља и насиља према женама, односно сигурних кућа, као и њихових дјелатника у обављању дјелатности за коју су регистровани;
 - c) разматрају поднеске правних и физичких лица који се односе на надзор из утврђене надлежности о предузетим радњама и писмено обавјештавају подносиоца;
 - d) предузимају превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатка и неправилности у provedби овог закона и прописа донијетих на основу овог закона.
- (4) Федерални и кантонални инспектори превентивне активности из става (3) тачка д) овог члана налажу рјешењем.

Члан 80.

(Прекршајне санкције)

- (1) Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 4.000,00 КМ биће кажњено за прекршај службено лице које прекрши обавезу хитног поступања у складу са чланом 19. став (1) овог закона.
- (2) Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 3.000,00 КМ биће кажњена за прекршај лица која не поступи у складу са чланом 20. став (1) овог закона.
- (3) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 6.000,00 КМ биће кажњено за прекршај службено лице које не поступи у складу са чланом 20. став (3) овог закона, ако је дијете жртва радњи насиља из члана 8. овог закона.

- (4) Новчаном казном у износу од 800,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај лица која не поступе у складу са чланом 20. став (3) овог закона, ако је дијете жртва насиља из члана 8. овог закона.

Члан 81.

(Кривично дјело кршења заштитних мјера)

- (1) Ко прекрши изречену хитну мјеру заштите из члана 23. став (1) тач. а), б) и (ц) или изречену заштитну мјеру из члана 26. тач. а), б) и ц) овог закона казниће се за кривично дјело новчаном казном или казном затвора до три године.
- (2) Казна затвора у трајању до једне године која је изречена за кривично дјело из става (1) овог члана не може се замијенити новчаном казном.
- (3) Новчаном казном у износу од 1.000,00 до 5.000,00 КМ казниће се лице које прекрши заштитне мјере из члана 26. тач. д) и е).

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 82.

(Обавеза доношења подзаконских аката)

- (1) Федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова, након прибављеног мишљења кантоналних министарстава унутрашњих послова, доноси подзаконски акт из члана 21. став (5) овог закона.
- (2) Федерални министар правде доноси подзаконски акт из члана 27. став (5), члана 28. став (5) и члана 76. став (2) овог закона.
- (3) Федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова, уз сагласност федералног министра правде, доноси подзаконски акт из члана 27. став (6), члана 28. став (6) и члана 29. став (3) овог закона.
- (4) Федерални министар рада и социјалне заштите уз сагласност федералног министра здравства доноси подзаконски акт из члана 30. став (3) овог закона.
- (5) Федерални министар здравства доноси подзаконски акт из члана 31. став (3) овог закона.
- (6) Федерални министар рада и социјалне политике, уз прибављена мишљења надлежних кантоналних министарстава за социјалну и дјечију заштиту, доноси подзаконски акт из члана 63. и члана 64. став (4) овог закона.
- (7) Федерални министар рада и социјалне политике, уз консултације Гендер центра Федерације, доноси подзаконски акт из члана 71. став (2) овог закона.
- (8) Федерални министар рада и социјалне политике доноси подзаконски акт из члана 77. став (7) овог закона.
- (9) Федерални министар унутрашњих послова – федерални министар унутарњих послова доноси подзаконски акт из члана 77. став (12) овог закона.
- (10) Федерални министри дужни су подзаконске акте из ст. (1) до (9) овог члана донијети у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (11) До доношења подзаконских аката из ст. (1) до (9) овог члана, примјењиваће се подзаконски акти који су донесени на основу Закона о заштити од насиља у породици ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/13 и 75/21).

Члан 83.

(Обављање дјелатности сигурне куће прије ступања на снагу закона)

- (1) Сигурне куће које обављају дјелатност из овог закона на дан ступања на снагу овог закона настављају с радом, с тим да су дужне своју регистрацију, опште и интерне акте, те друга питања везана за своју дјелатност ускладити с

одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

- (2) Сигурне куће су дужне доставити Федералном министарству рада и социјалне политике, односно надлежном кантоналном министарству доказе о извршеном усклађивању с одредбама овог закона на основу којих ће се провести поступак утврђен одредбама члана 62. овог закона.

Члан 84.
(Престанак важења)

Даном ступања на снагу овог закона престаје важити Закон о заштити од насиља у породици ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/13 и 75/21).

Члан 85.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И НАСИЉА
ПРЕМА ЖЕНАМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I – УСТАВНИ ОСНОВ

Уставноправни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана IV А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине. Наиме, према одредбама члана IV А. 20. (1) д) Устава Федерације БиХ, Парламент Федерације БиХ надлежан је за доношење закона о вршењу функције федералне власти, из чега произлази да наведена одредба представља уставноправни основ за његово доношење.

II – РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Конвенција Савјета Европе о превенцији и борби против насиља према женама и насиља у породици ("Службени гласник БиХ – Међународни уговори", број 19/13) је усвојена 11. маја 2011. године у Истанбулу, Република Турска. Наиме, након низа препорука Савјета Европе о забрани дискриминације на основу пола и заштити од насиља које су имале за циљ постављања заједничких циљева и минимума заједничких стандарда за државе чланице, али нису имале правно обавезујући ефект, Конвенција представља први правно обавезујући акт Савјета Европе у области спречавања и борбе против насиља према женама. Овај акт не мора бити изравно примјењив у државама потписницама, али захтијева посебно прилагођавање законских и институционалних оквира држава потписница ради њене успјешне имплементације. Босна и Херцеговина је 07. новембра 2013. године постала 6. земља чланица Савјета Европе која је ратификовала Конвенцију, чиме се обавезала на предузимање законодавних и других мјера ради обезбјеђења правног, институционалног и организацијског оквира за превенцију насиља према женама и насиља у породици, заштиту жртава насиља, те кажњавање учиниоца насиља.

Приликом израде Закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине, у обзир су узете и Препоруке о имплементацији Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици од 12.12.2022. године коју је издао Секретаријат Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици.

Европски Парламент и Савјет Европске уније, узимајући у обзир приједлог Европске комисије, дана 14. маја 2024. године, усвојили су Директиву (ЕУ) 2024/1385 Европског парламента и Савјета од 14. маја 2024. године о сузбијању насиља према женама и насиља у породици (СЛ Л2024/1385).

С обзиром да након ратификације Конвенција Савјета Европе о превенцији и борби против насиља према женама и насиља у породици није инкорпована у законодавство Федерације Босне и Херцеговине, приступило се изради потпуно новог Закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама с циљем унапређења система заштите од насиља у породици као језгре друштва, те жене. Имајући у виду да је током израде Закона на снагу ступила и Директива (ЕУ)

2024/1385 Европског парламента и Савјета од 14. маја 2024. године о сузбијању насиља према женама и насиља у породици (СЛ Л2024/1385), приступило се додатном усаглашавању Закона с предметном Директивом.

Током 2023. и 2024. године, у Федерацији Босне и Херцеговине догодили су се стравични злочини насиља у породици и убиства жена која су учињена из мржње. Злочини који су потресли ширу друштвену заједницу и потакнули извршну и законодавну власт у Федерацији Босне и Херцеговине да предузме све активности на превенцији оваквих злочина али и стварању квалитетнијег законског рјешења које ће понудити нове и ефикасније механизме заштите породице и жена у Федерацији Босне и Херцеговине.

Комисија за равноправност полова Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, те посланици у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине Алма Кратина и Вибор Ханџић, сачинили су Нацрт закона о заштити од насиља у породици у Федерацији Босне и Херцеговине, усвојен у Представничком дому на 32. сједници одржаној дана 27.04.2022. године, те у Дому народа на наставку 19. сједнице одржане дана 21.07.2022. године.

С обзиром на застој у доношењу овог закона, те трагичне догађаје насиља у породици и насиља према женама који су се догодили у Федерацији Босне и Херцеговине током 2023. и 2024. године, Влада Федерације Босне и Херцеговине и Федерално министарство правде, у својству обрађивача, преузели су текст Нацрта закона о заштити од насиља у породици и наставили процедуру на његовој даљној изради. У том смислу, након обављених консултација са стручном јавности, промијењен је и сам назив Закона, те он гласи Закон о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине, како би се послала јасна порука о потреби додатне институционалне заштите не само породице, већ и жене као рањиве категорије.

У процесу израде текста Закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине, учествовали су и судије и тужиоци, како из општинских судова у Федерацији Босне и Херцеговине, тако и Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине, те тужиоци кантоналних тужилаштва у Федерацији Босне и Херцеговине.

У процесу провођења јавних консултација, јавне расправе и израде Закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама, Федерално министарство правде успоставило је тијесну сарадњу с UN Woman који је додатно ангажовао међународну консултантку проф. др. Дубравку Шимоновић, која је дала стручан допринос развоју и прецизирању појединих института. У сарадњи са Савјетом Европе у Босни и Херцеговини, одржане су додатне радионице и презентација финалног текста закона на којој су учествовали поједини посланици Парламента Федерације Босне и Херцеговине, представници невладиног сектора који се баве заштитом права жена и који пружају услуге заштите жртава насиља, омбудсмени, представници Хелсиншког комитета, Гендер центра Федерације Босне и Херцеговине и Агенције за равноправност полова Босне и Херцеговине, који су подржали предложени текст закона и у стручној расправи дали несебичан допринос стварању квалитетног законског рјешења.

Мисија OSCE-а у Босни и Херцеговини доставила је коментаре и препоруке на Нацрт закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине у којем поздрављају доношење новог закона али сматрају да је за имплементацију истог потребно обезбиједити свеобухватну и континуирану обуку полицијских службеника, те због израде предвиђених подзаконских аката предлажу да се примјена Закона одгоди, што Федерално министарство правде није прихватило с обзиром на значај Закона и интерес јавности да се убрза процес доношења овог закона. Федерално министарство правде прихватило је примједбе да се бришу предвиђене хитне мјере одузимање средстава комуникације и одузимање оружја јер полицијски службеници исте радње свакако проводе у складу с одредбама Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине, а одузимање наведених предмета без судског налога у потенцијалном кривичном поступку, може имати за посљедицу незаконитост прикупљених доказа што би контаминирало кривични поступак.

Удружење „Дигнитет“ чији рад финансира Европска унија, доставило је акт опћенитог карактера у којем поздрављају доношење Закона у предложеном тексту.

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Агенција за равноправност полова, доставила је акт у којем указују на потребу имплементације Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици, те сматрају да је ријеч о квалитетном тексту Закона којим ће се наведена конвенција и имплементирати. Сматрају да је додатан нагласак потребно ставити на едукацију.

UN Women доставило је коментаре у којима снажно подржавају искорак који је учинила Влада Федерације Босне и Херцеговине и Федерално министарство правде, сматрају да су предложена законска рјешења у процесу израде Закона прецизована и унапријеђена, те да испуњавању постављене стандарде и критерије. Захтијевају да се у члану 3. којим се дефинише сврха Закона изричито наведе и заштита права која су предвиђена Конвенцијом Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици, што је и прихваћено иако није уобичајено према номотехничким стандардима.

UNFPA (United Nations Population Fond) и посланица у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине Лана Прлић, предложили су прецизовање радњи насиља у породици у смислу неовлашћеног фотографисања или снимања члана породице, што је прихваћено и додатно прецизирано у Закону.

Гендер Центар Федерације Босне и Херцеговине доставио је коментаре у којима тражи да се у текст Закона поново врате радње насиља у породици. Иако је став радне групе био да није потребно таксативно наводити све радње које представљају радње насиља у породици, сугестија је прихваћена с тим да је у одредби остављен додатан простор и за све друге радње које нису таксативно наведене. Прихваћене су и примједбе које се односе на права лица с инвалидитетом који користе услуге персоналног асистента, те сугестије које се односе на мултисекторски приступ и координацију који је прилагођен капацитетима Гендер центра и успоставу СОС телефона.

У процесу израде Закона учествовали су и представници Федералног министарства рада и социјалне политике у чијој је надлежности пружање специјализованих услуга подршке, те креирали предметне одредбе.

III – УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА С ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Приликом израде Закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Федерацији Босне и Херцеговине, Федерално министарство правде је имало у виду Уредбу о Уреду Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, број 26/20 и 76/20) и Уредбу о поступку усклађивања законодавства Федерације БиХ с правном стечевином Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, број 98/16) и у том смислу је извршило анализу европске правне стечевине. У складу с наведеним, Закон је дјелимично усклађен с Директивом (ЕУ) 2024/1385 Европског парламента и Савјета од 14. маја 2024. године о сузбијању насиља према женама и насиља у породици (СЛ Л2024/1385), те Конвенцијом Савјета Европе о превенцији и борби против насиља према женама и насиља у породици.

IV – ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

Главом I дефинишу се основне одредбе Закона. Чланом 2. јасно се наводи да је Закон усклађен с европском правном стечевином, и то Директивом (ЕУ) 2024/1385 Европског парламента и Савјета од 14. маја 2024. године о сузбијању насиља према женама и насиља у породици. Чланом 3. Закона, дефинисана је сврха Закона, а то је заштита жртава насиља у породици и насиља према женама, те сузбијање и превенција овог насиља којим се крше људска права и слободе загарантована уставима, законима, Конвенцијом Савјета Европе о спречавању и борби против насиља према женама и насиља у породици и прихваћеним међународним уговорима. Чланом 4. прописано је да је заштита од насиља од јавног интереса за Федерацију Босне и Херцеговине, чиме се наглашава друштвено опредјељење за институционалним јачањем борбе против насиља у породици и насиља према женама. Чланом 5. Закона, прописани су општи принципи пружања заштите од насиља, при чему је посебан нагласак стављен на међународне уговоре и стандарде које је прихватила Босна и Херцеговина који уређују заштиту од насиља. Чланом 6. прописује се начин остваривања права путем овог закона, док је чланом 7. утврђено начело забране дискриминације.

Главом II чланом 8. дефинишу се изрази у складу с овим законом. Дефинисано је да насиље у породици означава свако дјело физичког, сексуалног, психичког, односно економског насиља до којег дође у породици или домаћинству или између бивших или садашњих брачних партнера односно партнера, независно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом. Ставом (2), дефинисано је да насиље према женама означава кршење људских права и облик дискриминације према женама и представља сва дјела родно заснованог насиља које доводе до, односно могу довести до, физичке, сексуалне, психичке, односно економске повреде односно патње за жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду односно противправно лишавање слободе, било у јавности или у приватном животу. Чланом 9., прописан је појам радњи насиља у породици и насиља према женама, те су таксативно набројане најчешће радње које представљају насиље, уз напомену да је остављена ширина у тумачењу радњи, на начин да је наведено да радња насиља у породици и насиља према женама може бити и свака друга радња која представља насиље. Неке од радњи

насиља у породици и насиља према женама које су таксативно набројане су: примјена силе на физички интегритет члана породице, без обзира да ли је наступила повреда, напад на психички интегритет члана породице, без обзира да ли је наступила повреда, дрско и безобзирно понашање према члану породице, праћење, ухођење и други слични облици узнемиравања члана породице, одузимање или ускраћивање права на економску независност забраном рада или држањем члана породице у односу зависности или подређености, понижавајуће поступање према дјечи или њихово одгајање физичким кажњавањем и др. Предметним чланом, прописано је да се радњама насиља у породици и насиља према женама сматрају и пријетње које представљају насиље. Чланом 10., 11. и 12., дефинисан је појам члана породице, жртве насиља и учиниоца насиља у породици и насиља према женама. Чланом 13., дефинисани су субјекти заштите. Јасно је прописано да су заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља дужни пружити полицијски органи, тужилаштва, судови, органи старатељства, здравствене и образовне установе, заводи за бесплатну правни помоћ и друге јавне установе. Чланом 14., дефинисана је специјализована услуга подршке која обухвата услуге стручне подршке и савјетовања, те услуге институционалног социјалног збрињавања и социјалне подршке које имају за циљ заштиту и превенцију од насиља. Такође, прописано је да специјализоване услуге подршке могу пружати и јавне установе, удруге, вјерске заједнице и др.

Главом III прописан је поступак остваривања заштите права жртава насиља у породици и насиља према женама. Чланом 15, прописан је конгломерат права које има жртва насиља, међу којима се: право на приступ службама за подршку жртвама насиља, право на бесплатну медицинску помоћ онолико дуго колико је потребно, право на дјелотворну психолошку и другу стручну помоћ и подршку тијела, организације или установе за помоћ жртвама насиља, право на пратњу лица од повјерења, право на пуномоћника, право на пратњу персоналног асистента и др. Чланом 16., 17., 18. и 19., прописана је обавеза информисања жртве насиља, право жртве на бесплатну правну помоћ, дефинисан је институт лица од повјерења, те је прописана хитност поступка и обавеза поступања субјеката заштите. Чланом 20., прописана је обавеза пријаве насиља и сарадња, те је прописано да су запослени у субјектима заштите, образовним, социјалним и здравственим установама дужни одмах пријавити полицијском органу или тужилаштву дјело насиља о којем су обавијештени или о којем сазнају на други начин, те је прописано да је свако дужан пријавити кривично дјело којим се врши или је вршено насиље када непријављивање кривичног дјела представља кривично дјело или уколико је жртва насиља дијете. Чланом 21. прописана је обавеза сачињавања процјене ризика. У односу на сваку пријаву насиља, надлежни полицијски орган у сарадњи са субјектима заштите мора извршити процјену ризика за све жртве насиља, нарочито ризика од смртности, озбиљности ситуације и ризика од понављања насиља с циљем управљања ризиком и координираног обезбјеђења заштите за подршке жртвама насиља. Процјена ризика нарочито узима у обзир чињеницу да ли учинилац дјела насиља посједује ватрено оружје, те на основу прикупљених информација да ли је учинилац насиља раније или непосредно прије процјене ризика учинио насиље у породици или неки други вид насиља и да ли је спреман поновити га, да ли учинилац живи са жртвом, да ли је учинилац пријетио физичким озљеђивањем, убиством или самоубиством, да ли је учинилац ментално болестан, да ли употребљава алкохол, психоактивне супстанције или пати од неких облика овисности, да ли постоји сукоб око старатељства над дјететом или око начина одржавања личног контакта дјетета и родитеља који је учинилац насиља, да ли је учиниоцу изречена мјера заштите од насиља, да ли је дошло до кршења мјере, да ли жртва доживљава страх и како она процјењује ризик од понављања насиља, да ли постоји ухођење жртве насиља, да ли је жртва насиља покренула или планира покренути поступак за развод брака или прекинути заједнички живот

с учиниоцем, да ли је жртва насиља посебно угрожена због трудноће, инвалидитета и старости и др.

Главом IV дефинишу се хитне мјере заштите чија је сврха отклањање непосредне опасности по физички и психички интегритет жртве насиља и њихове дјеце и спречавање понављања насиља. Предметном главом прописане су три врсте хитних мјера заштите, и то: удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор, забрана приближавања жртви, а посебно према дјечи жртве и лицима у односу на које постоји опасност од вршења насиља, те забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља. Чланом 24. прописан је поступак одређивања и трајање хитних мјера заштите. Надлежни полицијски орган, када су за то испуњени законом прописани услови, одмах писмено наређује хитне мјере заштите и о томе обавјештава тужиоца. Ове мјере ступају на снагу одмах и могу трајати до 48 сати.

Главом V прописују се заштитне мјере. Сврха заштитних мјера је отклањање опасности по физички и психички интегритет жртве насиља и спречавање понављања насиља отклањањем стања и услова који могу утицати или потицајно дјеловати да учинилац поново изврши радње насиља. Заштитне мјере су: удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор, забрана приближавања жртви насиља и према потреби дјечи жртве, забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља, обавезан психосоцијални третман, обавезно лијечење од овисности и привремено лишење слободе и задржавање. Чланом 28. став (3) прописано је да се мјера забране приближавања жртви насиља може вршити и путем електронског надзора кретања, што ће поближе бити уређено подзаконским актом који ће донијети федерални министар правде, чиме се уводи новина у контроли извршавања ове мјере и путем технологије смањује ризик за учињење насиља. Чланом 34. је прописано да је надлежни полицијски орган обавезан за сваки пријављени случај насиља изаћи на лице мјеста, одмах извршити процјену ризика за жртву и дјецу, и одмах, односно најкасније у року од 12 сати од сазнања за радње насиља, поднијети захтјев за изрицање заштитне мјере општинском суду, о чему је одмах дужан обавијестити тужиоца. Захтјев за изрицање заштитних мјера могу поднијети и тужилаштво, орган старатељства или жртва насиља. Уз захтјев, прилажу се прикупљени докази и извод из казнене, прекршајне и све друге службене евиденције, како би поступајући судија имао цјелокупну слику о догађају и евиденцији учиниоца насиља. Надлежни суд дужан је у року од 24 сата од пријема захтјева за изрицање заштитне мјере: удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана враћања у стан, кућу или други стамбени простор; забрана приближавања жртви насиља и према потреби дјечи жртве; забрана комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља, одлучити о захтјеву и донијети рјешење. У року од 7 дана од дана пријема захтјева, надлежни суд је дужан обезбиједити налаз и мишљење вјештака одговарајуће струке ако је то неопходно приликом изрицања мјера: обавезан психосоцијални третман и обавезно лијечење од овисности. Ако је жртва насиља поднијела захтјев за изрицање заштитних мјера, суд је овлашћен тражити изјашњење органа старатељства, полицијског органа и тужилаштва, који су дужни доставити изјашњење у року од 12 сати. Заштитне мјере не могу трајати краће од мјесец дана нити дуже од три године. Изриче их општински суд рјешењем, против којег је дозвољена жалба због битне повреде поступка прописаног овим законом, повреде материјалних одредби овог закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о изреченој заштитној мјери. Законом је прописано да о жалби одлучује другостепени суд на сједници вијећа, чиме се додатно даје на значају самог поступка. Чланом 55. прописује се

право на контакт учиниоца насиља с дјететом који се остварује посредством и под надзором органа старатељства.

Главом VI дефинисано је збрињавање жртве. Чланом 56., дефинисан је институт сигурне куће као пружаоца услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке жртвама насиља у складу с посебним прописом. Одређено је да се сигурна кућа може основати од невладине организације или као јавна установа. Чланом 57. прописан је начин збрињавања жртве, те је прописано да су, ради обезбјеђења физичке заштите и остваривања права и интереса жртве насиља, орган старатељства уз асистенцију полицијског органа или полицијски орган, дужни уз претходни пристанак жртве, осим ако је жртва дијете, привремено збринуту жртву насиља и дјecu из жртвиног домаћинства у сигурну кућу, другу одговарајућу институцију или код друге породице. Чланом 58. прописано је да се у сигурној кући обезбјеђује социјална, психолошка, правна, педагошка и медицинска помоћ и подршка. Жртва насиља може се привремено смјестити у сигурну кућу на основу рјешења органа старатељства, у трајању најдуже до шест мјесеци, односно док трају околности опасности по жртву насиља, као и због наставка нужног психосоцијалног третмана. Чланом 61. прописани су минимални стандарди за рад сигурних кућа који се односе на локацију, простор, опрему, организацију, број и стручну спремину ангажованих стручних дјелатника, те процјену, планирање и активности за пружање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке. Чланом 62. и 63. дефинише се поступак оцјењивања минималних стандарда за рад сигурних кућа, те подзаконски акт о минималним стандардима. Чланом 64. прописано је да се сигурне куће, које испуне минималне стандарде, уписују у Централни регистар сигурних кућа које успоставља и води Федерално министарство рада и социјалне политике. Чланом 65. дефинисано је да се средствима из буџета Федерације суфинансирају трошкови текућег пословања сигурне куће који обухватају обезбјеђење адекватних смјештајних капацитета, режијске трошкове и накнаде за рад дјелатника, док се средствима из буџета кантона и јединица локалне самоуправе финансирају трошкови везани за смјештај и боравак жртве породичног насиља у сигурној кући. Према процјени Федералног министарства рада и социјалне политике, за трошкове текућег пословања за рад сигурних кућа, Федерација ће издвајати милијун и пол КМ на годишњем нивоу. Чланом 66. прописана је обавеза припреме плана помоћи жртви насиља. Наиме, у случајевима насиља, када сматра да је то потребно, надлежни орган старатељства може формирати посебан стручни тим састављен од органа старатељства, полицијског органа и правног лица који пружају специјализовану услугу подршке, који ће израдити посебан план заштите, помоћи и подршке жртви.

Главом VII овог закона, дефинисани су остали облици заштите и помоћи коју има жртва насиља и то: услуге социјалне заштите као што су право на обезбјеђење основних животних потреба у погледу неопходног социјалног и материјалног збрињавања укључујући финансијску подршку, обезбјеђење здравствене заштите, обезбјеђење образовања и обуке, услуге психолошког и правног савјетовања, те обезбјеђење запошљавања. Чланом 71. прописана је успостава бесплатне СОС телефонске линије за помоћ жртвама насиља.

Главом VIII дефинисана је улога невладиних организација у пружању подршке жртвама насиља. Чланом 75. прописано је да Влада Федерације на приједлог Гендер центра Федерације доноси одлуку о изради Стратегије за превенцију и борбу против насиља у породици и насиља према женама Федерације којом се одређује носилац израде стратешког документа, учесници у процесу израде и други елементи. Такође је прописано да се у циљу обезбјеђења и координираног и мултисекторског рада, планирања и извјештавања о имплементацији стратешког оквира формирају координацијска тијела на свим нивоима власти у

Федерацији у која се именује кључна координирајућа институција и представници надлежних институција из области правосуђа, полиције, здравства, социјалне заштите, образовања и др. Чланом 76. предвиђа се формирање Комисије за праћење примјене овог закона при Федералном министарству правде.

Главом IX прописује се обавеза вођења евиденције и достављања извјештаја Комисији за праћење примјене овог закона. Такође, наведеном главом, прописана је обавеза редовног стручног оспособљавања за судије, тужиоце, полицијске службенике, те државне службенике и намјештенике.

Главом X прописано је вршење надзора над примјеном овог закона, те прекршајне санкције. Чланом 81. прописано је ново кривично дјело кршења заштитних мјера, чиме се казнена политика за учиниоце насиља у породици и насиља према женама знатно пооштрава. Наиме, ставом (1) прописано је да ће се казнити ко прекрши било коју изречену хитну мјеру заштите или изречену заштитну мјеру удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора и забрану враћања у стан, кућу или други стамбени простор, односно забрану приближавања жртви насиља и према потреби дјечи жртве, односно забрану комуникације, узнемиравања и ухођења жртве насиља, новчаном казном или казном затвора до три године. Истим чланом прописано је да се казна затвора не може замијенити новчаном казном. Новчаном казном у износу од 1.000,00 до 5.000,00 КМ казниће се лице које прекрши заштитне мјере обавезног психосоцијалног третмана и обавезног лијечења од овисности.

Главом XI дефинисане су прелазне и завршне одредбе и обавеза федералних органа да донесу одговарајуће подзаконске акте у прописаним роковима.

V – ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона потребно је обезбиједити финансијска средства у Буџету Федерације Босне и Херцеговине у износу од 1.500.000,00 КМ за рад сигурних кућа и успостављање и рад СОС телефона.